

BANY-A-022

INFORMACIÓ IDENTIFICATIVA I DESCRIPTIVA

IDENTIFICACIÓ DE L'ELEMENT

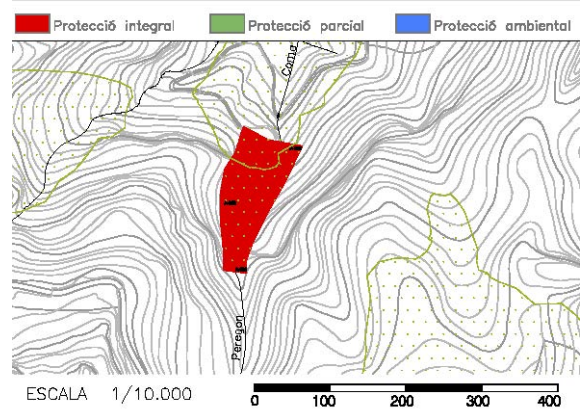
Denominació	Hort de sa Torre
Codi	BANY-A-022
Tipologia	Conjunt marjat
Ús actual	Conjunt marjat
Autoria	-
Estil o corrent	-
Grau de protecció	Codi Carta Arqueològica Municipal: 6_018

IDENTIFICACIÓ ESPAIAL

Municipi	Banyalbufar
Situació	Son Bunyola (pol.2 parc.96) Plànol 2C
Coordenades UTM	X: 460702 Y: 4393250
Altitud	146 m.
Entorn	Rural

Referència cadastral 07007A002000960000SU

Situació NNSS – àmbit i enton de protecció

DESCRIPCIÓ DE L'ELEMENT

Descripció constructiva / estructures

És sens dubte un dels llocs més encisadors i al mateix temps rics de la possessió, tant per la composició del topònim com per la gran quantitat de restes que s'hi troben. Tot aquest espai ombrívol està compost per les dues fonts de mina, de les quals surt un complex sistema de síquies, amb parts fetes de teula, que aboquen les seves aigües a l'immens safareig (d'una capacitat de 3524m³). Si durant els darrers temps foren sembrades les marjades que es troben a la part inferior del safareig, en resten un grup de petites, enfilades gairebé fins al penya-segat que tanquen tot aquest indret, que amb tota seguretat són les més antigues de la possessió. Quant a l'origen i significat del determinant Torre, amb la documentació fins a la data trobada, no es pot més que proposar dues hipòtesis.

Cronologia	Medieval s.XIII-XX
Criteris datació	Referències documentals. Estructures
Classificació general	Element etnològic
Accessibilitat	A peu
Funcionalitat	Hàbitat
Materials i tècniques de construcció	Pedra, morter, ciment. Tècniques de paredament en verd
Categoria	e) Element etnològic

NOTES HISTÒRIQUES

La primera es basa en la ubicació en aquest indret d'un antic molí d'aigua. L'existència d'aquest element queda constatada el 1275, quan sobre aquestes terres s'alçava l'Alqueria de la Torre (Rosselló; Albertí 1996). Encara que la ubicació d'aquest enginy hidràulic no està definida pel document, la lògica condueix a emplaçar-lo aquí (fonts properes, bots d'aigua molt acusats, etc). A l'actualitat, es poden constatar unes més que probables restes arquitectòniques d'aquest element hidràulic al marge del Torrent de Son Bunyola, tot i que no són prou evidents per afirmar-ho mab rotunditat. A partir de les característiques físiques que ofereix un molí d'aigua, on l'element exterior més destacat és l'alta torre (per on cau l'aigua damunt les rodes, prèviament conduïda mitjançant una síquia), poden fer pensar que la sobrealçada columna de pedra es pogués destriar des de la llunyania i d'aquesta manera s'originàs la designació. Amb el determinatiu de sa Torre es podia distingir, doncs, aquest hort amb un altre situat dins la finca (com per exemple, algun situat prop de les cases o davall l'aixugada Font d'en Corb). Seguint altres exemples de molins de la muntanya mallorquina i partint de les característiques de la xarxa hidràulica tradicional i de la pluviometria, és molt probable que aquest desaparegut molí fes ús de l'aigua provinent de la font per fer moure les moles, molt més constant que no la del torrent.

La segona ve donada per l'existència documentada de la musulmana Alqueria de la Torre, treta a la llum gràcies al treball abans esmentat. A partir dels manuscrits catalans del segle XIII sabem que a tota aquesta vall durant l'ocupació musulmana hi havia dues alqueries: l'Alqueria Roja (emmarcada damunt l'espai dominat per les terres vermelles) i l'Alqueria de la Torre, més o manco ocupant l'espai de l'actual Son Bunyola. En aquest cas, la determinació "Torre" faria referència a la torre de defensa bastida durant l'època musulmana o catalana i que per pervivència històrica quedàs fossilitzat en aquell racó (i d'aquesta manera s'opossàs a l'hort o horts de l'altra alqueria, per tal d'evitar confusions).

Es troba inclòs a la Carta Arqueològica de la Direcció General de Cultura.

BIBLIOGRAFIA

Vibot 1999b

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Estat de conservació	II Quan manquen alguns dels elements estructurals del monument (tant per degradació com per modificació) però és possible la reconstrucció hipotètica
Causes del deteriorament	Feines agrícoles
Defectes de conservació	Erosió
Perills eventuais	Estructures Instal·lacions
Treballs realitzats	Esbucament Canvi d'usos Inventariat

INFORMACIÓ NORMATIVA**PROTECCIÓ DE L'ELEMENT**

Grau de protecció:	A
Propietat	Particulars
Classificació del sòl:	No Urbanitzable
Usos permesos:	Segons Pla d'Ordenació de Recursos Naturals de la Serra de Tramuntana. Capítol III: zones d'ús limitada i Capítol IV: zones d'ús compatible. Agrícola-ramader i habitatge annex a l'explotació. Segons secció 11- Sòl No urbanitzable art. 130 de les NNSS. Es permet habitatge rural, edificació explotació ramadera i cases d'eines segons els art. 131, art.132 i art.133 respectivament de la mateixa secció de les NNSS
Just. valor patrimonial / protecció	Valor patrimonial, Valor Històric i Valor Etnològic
Elements destacats a preservar:	La totalitat del bé.
Intervencions permeses	Conservació i manteniment.
Intervencions no permeses	Qualsevol que suposi una alteració dels valors intrínsecs del bé.
Intervencions preferents	Conservació i manteniment.
Afectació Llei de Costes	-
Altres/Observacions:	Tenir en compte totes les disposicions de la Carta Arqueològica del TM de Banyalbufar.

ZONA DE PROTECCIÓ DE L'ELEMENT

Àmbit d'influència:	Segons Determinacions Art. 41.3 Llei 12/1998 de Patrimoni Històric de les Illes Balears
Definició de les intervencions preferents s/ l'entorn de l'element:	Finques colindants

IMATGES